

A בס"ד
Intro
Today we will learn בע"ה of נדרים דף ע"ד
Some of the topics we will learn about include:
The Machlokes regarding
הפרה לשומרת יבם
Whether a Yavam can make הפרה for the יבם, שומרת יבם, a woman who awaits Yibum from her deceased husband's brother?
The reasons for the distinction of
ליבם אחד
When there is only one Yavam
OR
לשני יבמין
Where there are two Yevamim

B The Machlokes regarding
מאמר לבית שמאי
The Mishnah in Masechta Yevamos דף כט states;
שלשה אחין שני נשואים שתי אחיות ואחד מופנה
There were 3 brothers ראוּבן שמעון לוי;
Two of them, ראוּבן שמעון, married two sisters, רחל לאה, and the other, לוי, was not married.
מת אחד מבעלי אחיות
ועשה בה מופנה מאמר
If רחל passed away, and לוי with מאמר did לוי;
ואח"כ מת אחיו השני
And then, שמעון passed away;
בית שמאי אומרים
אשתו עמו והלזו תצא משום אחות אשה
רחל remains married to לוי, and לאה is completely released from
קנין כן מן מאמר, because Bais Shammai hold that מאמר is or יבום חליצה, and therefore, לוי and רחל are married, and לאה is exempt from יבום or חליצה because of אחות אשתו

רבי אמר says
מאמר לבית שמאי
קונה קנין גמור
The Bais Shammai hold that מאמר effects a complete קנין of marriage;
דאי בעי לאפוקי סגי לה בגיטא
So that, if לוי wants to now release רחל, it's enough for him to just give her a גט
מאמר רבי אלעזר disagrees and says
מאמר לב"ש
אין קונה
אלא לדחות בצרה
As Rashi explains;
כלומר לדחות אחותה
שלא תאסרנה לזו משום אחות זקוקה
The Bais Shammai hold that מאמר does NOT effect a full קנין, and if לוי now wants to release her, he must give Rochel both a גט for the מאמר, and also חליצה, since רחל is still considered a זקוקה, bound for Yibum, since he must still consummate the marriage to fulfill the purpose of Yibum, להקים שם לאחיו.

What מאמר accomplishes is that, for example, if לוי gives Rochel a מאמר, she becomes his full-fledged wife to the extent that Leah is considered אחות אשתו, and therefore no longer זקוקה to לוי, and as a result, Rochel is no longer זקוקה, so that לוי may perform Yibum and marry Rochel.

A

הפרה לשומרת יבם

איבם אחד אלני יבמין

B

מאמר לבית שמאי

רבי אמר רבי אמר
מאמר לב"ש מאמר לב"ש
אין קונה קונה
אלא לדחות בצרה קנין גמור

C Some of the terms and concepts we will learn about include

יש זיקה

Whether the requirement for Yibum creates a strong Zikah-bond between the Yavam and Yevamah in which they are considered, regarding certain Halachos, as if married?

כל הנודרת על דעת בעלה היא נודרת

A woman makes her Nedarim based on the consent of her husband who supports her.

C

יש זיקה

כל הנודרת
על דעת בעלה
היא נודרת

1

So let's review ...
Zugt Di Mishnah

שומרת יבם
בין ליבם אחד בין לשני יבמין
רבי אליעזר אומר יפר

In a case of a woman who awaits יבום from her deceased husband's brother;
הפרה, regardless whether he is the only Yavam or there are two Yevamim.

רבי יהושע אומר לאחד אבל לא לשנים
רבי יהושע says that a Yavam can only make הפרה if he is the only Yavam - but he CANNOT make הפרה when there are two Yevamim.

רבי עקיבא אומר לא לאחד ולא לשנים
רבי עקיבא says a Yavam CANNOT ever makes הפרה, regardless whether he is the only Yavam or there are two Yevamim.

אמר רבי אליעזר makes a וחומר קל to support his opinion that a Yavam always makes הפרה based on יבם עדיף מארוס

A ארוס is superior to a יבם, because מה אם אשה שקנה הוא לעצמו הרי הוא מיפר נדריה

If a ארוס can make הפרה for his wife whom he acquired on his own;
אשה שהקנו לו מן השמים אינו דין שיפר נדריה
Certainly, a יבם can make הפרה for the יבמה who was provided for him השמים, מן השמים, without him having to do anything.

אמר לו רבי עקיבא לא
רבי עקיבא said to רבי אליעזר that there is NO וחומר קל, and a Yavam CANNOT make הפרה, because ארוס עדיף מיבם

A ארוס is superior to a יבם, in that אם אמרת באשה שקנה הוא לעצמו שאין לאחרים בה רשות
The woman who the ארוס acquires; Others do NOT have any power to disqualify the ארוסה to the ארוס.

תאמר באשה שהקנו לו מן השמים שיש לאחרים בה רשות
מון השמים; However, the woman who was provided for the Yavam His brothers, the other Yevamim, אסרו עליה בביאה או בגיטא
DO have the power to disqualify the Yevamah to the Yavam, through Biyah or a Get

א"ל רבי יהושע עקיבא דברך בשני יבמין מה אתה משיב על יבם אחד
רבי עקיבא asked רבי יהושע, you're reasoning applies only in a case of TWO Yevamim, in which יש לאחרים בה רשות
However, in a case of ONE Yavam, אין לאחרים רשות בה

1

מלכה

שומרת יבם

רבי עקיבא	רבי אליעזר	רבי יהושע
לא לאחד ולא לשנים	בין ליבם אחד בין לשני יבמין יפר	לא אחד אבל לא לשנים
ארוס עדיף מיבם	קל וחומר: יבם עדיף מארוס	עקיבא דברך בלתי יבמין מה אם אשה שקנה לא יבם אחד?
אם אמרת באשה שקנה הוא לעצמו שאינ לאחרים בה רשות תאמר באשה שהקנו לו מן השמים שיש לאחרים בה רשות	מה אם אשה שקנה הוא לעצמו הרי הוא מיפר נדריה אשה שהקנו לו מן השמים אינו דין שיפר נדריה	TWO Yevamim: יש לאחרים בה רשות ONE Yavam: אין לאחרים רשות בה

אמר לו (רבי עקיבא)
אין ביבמה גמורה ליבם
בלא שבארוסה גמורה לאישה
ארוס עדיף מיבם
שחייבין סקילה עליה

1

אמר לו
אין היבמה גמורה ליבם
כשם שהארוסה גמורה לאישה
ארוס עדיף מיבם
answered, even in a case of ONE Yavam
Because, a ארוסה's marriage to the ארוס is complete - as the Gemara explains - in that
שחייבין סקילה עליה
The ארוסה is forbidden to others under the pain of סקילה. However, a Yevamah's bond to the Yavam is NOT complete;
שאינ חייבין סקילה עליה
A Yevamah is NOT forbidden to others under the pain of סקילה. It's לאו a merely.
=====

2 The Gemara elaborates on the reasoning of this 3-way Machlokes, and explains as follows:

רבי עקיבא holds
אפילו ליבם אחד
And certainly
לשני יבמין
אינו מיפר
Because
אין זיקה
And as the Ran explains;
זיקה לא אלימא כאירוסין
ומשום הכי לא מצוי מיפר
The Mitzvah of Yibum does NOT create a strong bond as
does אירוסין, as evidenced by the Halachah
שאין חייבין סקילה עליה
Therefore, רבי עקיבא holds
אפילו ליבם אחד
אינו מיפר

רבי יהושע holds
ליבם אחד
מיפר
Because
יש זיקה
And as the Ran explains;
זיקה אלימא טפי מאירוסין
The Zikah-bond is stronger than אירוסין.
However
לשני יבמין
אינו מיפר
Because
דאין ברירה
Because it is NOT clear which Yavam will eventually
perform Yibum.
And the Ran adds that it would not help for them to both
make הפרה together, because, we learn from the Pasuk
אישה יקימנו ואישה יפרנו
בעינן שיהא ידוע בשעת הפרה
The husband must be clearly known at the time of הפרה.
Therefore, רבי יהושע holds
ליבם אחד
מיפר
לשני יבמין
אינו מיפר
=====

2 The Gemara elaborates on the reasoning of this 3-way Machlokes

<p>רבי עקיבא לא לאחד ולא לשנים</p> <p>Because אין זיקה</p> <p>זיקה לא אלימא כאירוסין ומשום הכי לא מצוי מיפר שאין חייבין סקילה עליה</p>	<p>רבי אליעזר בין ליבם אחד לשני יבמין יפר</p>	<p>רבי יהושע לאחד</p> <p>Because יש זיקה</p> <p>זיקה אלימא טפי מאירוסין</p> <p>אבל לא לשנים</p> <p>Because דאין ברירה</p>
--	---	---

3

רבי אליעזר holds
בין ליבם אחד בין לשני יבמין
מיפר
Now, regarding
יבם אחד
מיפר
יש זיקה רבי יהושע with רבי אליעזר agrees;
However, regarding
לשני יבמין
מיפר
The Gemara offers two explanations:
1.
רבי אמי explains:
כגון שעשה בה מאמר
The Mishnah is speaking of a Yavam who gave a מאמר, a Kiddushin, to the Yevamah. And רבי אליעזר concurs with that בית שמאי that מאמר קונה קנין גמור
מאמר effects a complete קנין, in which
דאי בעי לאפוקי סגי לה בגיטא
The Yavam may divorce her through a Get, without a Chalitzah. Therefore, she is ONLY married to him, but NOT to the other Yevamim.
And as the Gemara explains, if we say
מאמר נשואין עושה
That מאמר is considered a Chupah, then
מיפר בלא אב
The Yavam CAN make הפרה as a husband, without the father,

And if we say
מאמר אירוסין עושה
That מאמר is only considered a Kiddushin, then
מיפר בשותפתיה דאב
The Yavam makes הפרה as ארוס, with her father.

However, רבי יהושע holds that even according to ב"ש
לשני יבמין
אינו מיפר
Because
מאמר אינו קנין גמור
לשני יבמין
is NOT a complete קנין in a case of שני יבמין, because
דכי אתי אחוהי אסר עליה בביאה או בגיטא
The brothers can disqualify her to the Yavam through Biah or a Get.

3

רבי אליעזר
בין ליבם אחד
Because
יש זיקה
לשני יבמין יפר
1
רבי אמי explains
כגון שעשה בה מאמר
בית שמאי
מאמר קונה קנין גמור
דאי בוי לאפוקי סגי לה בגיטא
If we say
מאמר אירוסין עושה
מיפר בשותפתיה דאב
If we say
מאמר נשואין עושה
מיפר בלא אב
However, רבי יהושע holds
even according to ב"ש
לשני יבמין אינו מיפר
Because
מאמר אינו קנין גמור
לשני יבמין
דכי אתי אחוהי אסר עליה בביאה או בגיטא

4 2. The second explanation is by רבי אלעזר who holds מאמר לב"ש אין קונה אלא לדחות בצרה Even according to Bais Shammai, מאמר does NOT affect a full קנין for marriage. Rather, it only removes the Issur אהות זקוקה from the Yevamah's sister. If so, מאמר alone cannot give him the כח to be מיפר. Therefore, רבי אלעזר explains the Machlokes of רבי יבמין as follows: רבי אלעזר says לשני יבמין מיפר In a case of כגון שעמד בדין ואיתחייב לה מזונות Where Bais Din compelled the Yavam to support the Yevamah - And in accordance with his opinion in the Mishnah earlier on דף ע"ג regarding ארוס; הואיל ובעלה חייב במזונותיה יפר Because הגודרת על דעת בעלה היא נודרת A woman makes her Nedarim based on the consent of her husband who supports her.

However, רבי יהושע holds that even in this case לשני יבמין אינו מיפר Because, as the Ran offers two possible explanations; 1. Either, because רבי יהושע holds like the Chachamim of the previous Mishnah that בעל שחייב במזונותיה אינו מיפר נדריה Because, before Chupah the concept of כל הנודרת על דעת בעלה היא נודרת Does not apply, even though he supports her; 2. Because, רבי יהושע holds that כל הנודרת על דעת בעלה היא נודרת Applies only to ארוס, because there is no reason to think that she will not marry him - However, it does not apply to a Yevamah לשני יבמין AND מאמר, because there is the possibility that she will not be able to marry him if אתי אחוהי אסר עליה בביאה או בגיטא

According to רבי עקיבא, who holds אפילו ליבם אחד אינו מיפר Because אין זיקה All of the above does not apply, because if we hold אין זיקה; certainly does not create a complete Kinyan; and even if עמד בדין לאיתחייב במזונותיה אינו מיפר Because כל הנודרת על דעת בעלה היא נודרת Does not apply in such a weak bond, which is certainly significantly weaker than ארוס, and he's not considered בעלה at all;

4

2

holds רבי אלעזר מאמר לב"ש אין קונה אלא לדחות בצרה Therefore, רבי אלעזר explains כגון שעמד בדין ואיתחייב לה מזונות

הואיל ובעלה חייב במזונותיה יפר Because כל הנודרת על דעת בעלה היא נודרת

However, רבי יהושע holds even in this case לשני יבמין אינו מיפר Because רבי יהושע holds like the Chachamim of the previous Mishnah that בעל שחייב במזונותיה אינו מיפר נדריה Because, before Chupah the concept of כל הנודרת על דעת בעלה היא נודרת Does not apply, even though he supports her; 2. Because, רבי יהושע holds that כל הנודרת על דעת בעלה היא נודרת Applies only to ארוס, because there is no reason to think that she will not marry him - However, it does not apply to a Yevamah לשני יבמין AND מאמר, because there is the possibility that she will not be able to marry him if אתי אחוהי אסר עליה בביאה או בגיטא

According to רבי עקיבא, who holds אפילו ליבם אחד אינו מיפר Because אין זיקה All of the above does not apply, because if we hold אין זיקה; certainly does not create a complete Kinyan; and even if עמד בדין לאיתחייב במזונותיה אינו מיפר Because כל הנודרת על דעת בעלה היא נודרת Does not apply in such a weak bond, which is certainly significantly weaker than ארוס, and he's not considered בעלה at all;

